

Broj: 7-500/20-1178/45

Podgorica, 22.06.2020. godine

Na osnovu Javnog konkursa za prijavu projekta/programa „Održavanje niske prevalencije HIV-a u Crnoj Gori” u skladu sa Nacionalnom strategijom za borbu protiv HIV/AIDS- a 2015-2020, koji je objavljen dana 24.04.2020. godine na internet stranici Ministarstva zdravlja, Ministar zdravlja donosi:

ODLUKU

o raspodjeli finansijskih sredstava
za projekte /programe “Održavanje niske prevalencije HIV-a u Crnoj Gori”, a u skladu sa
Nacionalnom strategijom za borbu protiv HIV/AIDS -a 2015-2020

Ovom Odlukom vrši se raspodjela finansijskih sredstava u iznosu od 295.376,00 € projektima/programima koji doprinose održavanju niske prevalencije HIV –a u Crnoj Gori, planiranim budžetom i podržanih od strane Globalnog fonda i Ministarstva Zdravlja Crne Gore

Projekti koji će biti finansirani su:

1. **NVO “CAZAS”** - „Održavanje niske prevalencije HIV-a u Crnoj Gori“ na osnovu Sporazuma između Ministarstva zdravlja Crne Gore i Globalnog fonda za borbu protiv AIDS-a, tuberkuloze i malarije (GFATM), - dodjeljuje se iznos od 111.712,00 eura – prioritetna oblast – „Prevencija HIV-a među ključnom populacijom osoba koje koriste drogu injektiranjem – podrška radu drop in centara sa terenskim radom u Crnoj Gori“.
2. **NVO “Juventas”** - „Održavanje niske prevalencije HIV-a u Crnoj Gori“ na osnovu Sporazuma između Ministarstva zdravlja Crne Gore i Globalnog fonda za borbu protiv AIDS-a, tuberkuloze i malarije (GFATM), - dodjeljuje se iznos od 80.799,00 eura – prioritetna oblast – „Prevencija HIV/AIDS-a među ključnom populacijom muškaraca koji imaju seks sa muškarcima (MSM)“.
3. **NVO “Juventas”** - „Održavanje niske prevalencije HIV-a u Crnoj Gori“ na osnovu Sporazuma između Ministarstva zdravlja Crne Gore i Globalnog fonda za borbu protiv AIDS-a, tuberkuloze i malarije (GFATM), - dodjeljuje se iznos od 40.315,00 eura – prioritetna oblast - „Prevencija HIV/AIDS-a među ključnom populacijom seksualnih radnika/ka (SR)“.
4. **NVO “Juventas”** - „Održavanje niske prevalencije HIV-a u Crnoj Gori“ na osnovu Sporazuma između Ministarstva zdravlja Crne Gore i Globalnog fonda za borbu protiv AIDS-a, tuberkuloze i malarije (GFATM), - dodjeljuje se iznos od 31.000,00 eura – prioritetna oblast - „Prevencija HIV/AIDS-a među ključnom

populacijom osoba koje koriste drogu injektiranjem – podrška radu drop in centra sa terenskim radom u Crnoj Gori“.

5. **NVO „LINK“** - „Održavanje niske prevalencije HIV-a u Crnoj Gori“ na osnovu Sporazuma između Ministarstva zdravlja Crne Gore i Globalnog fonda za borbu protiv AIDS-a, tuberkuloze i maliarije (GFATM), - dodjeljuje se iznos od 12.660,00 eura – prioritetna oblast - “Prevencija HIV/AIDS-a među zatvorenicima”.
6. **NVO „Zaštita“** - „Održavanje niske prevalencije HIV-a u Crnoj Gori“ na osnovu Sporazuma između Ministarstva zdravlja Crne Gore i Globalnog fonda za borbu protiv AIDS-a, tuberkuloze i maliarije (GFATM), - dodjeljuje se iznos od 5.000,00 eura – prioritetna oblast „Prevencija HIV/AIDS-a među pomorcima“.
7. **NVO “Crnogorska fondacija za HIV“** - „Održavanje niske prevalencije HIV-a u Crnoj Gori“ na osnovu Sporazuma između Ministarstva zdravlja Crne Gore i Globalnog fonda za borbu protiv AIDS-a, tuberkuloze i maliarije (GFATM), - dodjeljuje se iznos od 13.889,00 eura – prioritetna oblast “Podrška i unapređenje tretmana osoba koje žive sa HIV-om“.

OBRAZLOŽENJE

Javnim konkursom za dostavljanje prijava projekta/programa „Održavanje niske prevalencije HIV-a u Crnoj Gori“ u skladu sa Nacionalnom strategijom za borbu protiv HIV/AIDS-a 2015-2020 objavljen je dana 24.04.2020. godine na internet stranici Ministarstva zdravlja.

Komisija za raspodjelu sredstava nevladim organizacijama po Javnom konkursu br. 7-500/20-1178/1 od 24.04.2020.godine za projekte /programe “Održavanje niske prevalencije HIV-a u Crnoj Gori”, a u skladu sa Nacionalnom strategijom za borbu protiv HIV/AIDS-a 2015-2020, obrazovana Rješenjem Ministarstva zdravlja broj 7-501/20-1170/1 i 7-501/20-1170/7 godine, u punom sastavu je otvorila, ocijenila i izvršila odabir projekata, u postupku izbora projekata pristiglih u Ministarstvo zdravlja Crne Gore.

Javnim konkursom je definisana dokumentacija za dostavljanje prijava. U roku za dostavljanje prijava, datom u pozivu, zainteresovane nevladine organizacije (NVO) dostavile su prijave sa odgovarajućom dokumentacijom.

Na upućeni Javni konkurs prijave su u roku predviđenom javnim pozivom dostavile sljedeće NVO:

[Redacted]			
1.	NVO „CAZAS“, Podgorica	Program usmjeren na prevenciju HIV-a među ključnom populacijom osoba koje koriste droge injektiranjem – podrška radu drop in centara sa terenskim radom u Crnoj Gori	7-500/20-1178/4 11.05.2020. god.

2.	NVO „Zaštita“, Bar	Programi usmjereni na prevenciju HIV/AIDS-a među pomorcima	7-500/20-1178/6 12.05.2020. god.
3.	NVO „Razvojni centar“, Bijelo Polje	Programi usmjereni na prevenciju HIV/AIDS-a među zatvorenicima	7-500/20-1178/7 12.05.2020. god.
4.	NVO „Đakomo Adriatic“, Bijelo Polje	Programi usmjereni na prevenciju HIV/AIDS-a među pomorcima	7-500/20-1178/8 12.05.2020. god.
5.	NVO „Centar kreativnih vještina“, Berane	Programi usmjereni na unapređenje tretmana osoba koje žive sa HIV-om - PLHIV	7-500/20-1178/9 12.05.2020. god.
6.	NVO „Đakomo Adriatic“, Bijelo Polje	Programi usmjereni na prevenciju HIV/AIDS-a među zatvorenicima	7-500/20-1178/10 12.05.2020. god.
7.	„NVO Sistem“, Podgorica	Programi usmjereni na prevenciju HIV/AIDS-a među ključnom populaciom muškaraca koji imaju seks sa muškarcima - MSM	7-500/20-1178/11 12.05.2020. god.
8.	NVO „Crnogorska fondacija za HIV“, Podgorica	Programi usmjereni na unapređenje tretmana osoba koje žive sa HIV-om - PLHIV	7-500/20-1178/12 12.05.2020. god.
9.	NVO „GRUS - Grupa za razvoj i unapređenje sporta“, Podgorica	Programi usmjereni na prevenciju HIV/AIDS među ključnom populacijom osobe koje koriste droge injektiranjem - podrška radu drop in centara sa terenskim radom u CG	7-500/20-1178/13 12.05.2020. god.
10.	NVO „Link“, Podgorica	Programi usmjereni na prevenciju HIV/AIDS-a među zatvorenicima	7-500/20-1178/14 13.05.2020. god.
11.	NVO „Juventas“, Podgorica	Programi usmjereni na prevenciju HIV/AIDS-a među ključnom populaciom muškaraca koji imaju seks sa muškarcima - MSM	7-500/20-1178/15 13.05.2020. god.

12.	NVO „Juventas“, Podgorica	Programi usmjereni na prevenciju HIV/AIDS-a među ključnom populaciom seksualnih radnika/ka - SR	7-500/20-1178/16 13.05.2020. god.
13.	NVO „Juventas“, Podgorica	Programi usmjereni na prevenciju HIV/AIDS među ključnom populacijom osoba koje koriste droge injektiranjem - podrška radu drop in centara sa terenskim radom u CG	7-500/20-1178/17 13.05.2020. god.

U skladu sa Uputstvom za procjenu prijava i donošenjem odluka o dodjeli sredstava, Komisija za otvaranje, ocjenu i odabir projekata je izvršila sljedeće:

1. Pregled prijava u odnosu na propisane uslove Konkursa

Neblagovremeno pristiglih prijava nije bilo.

Komisija za raspodjelu sredstava nevladim organizacijama po Javnom konkursu br. 7-500/20-1178/1 od 24.04.2020.godine za projekte /programe “Održavanje niske prevalencije HIV-a u Crnoj Gori”, a u skladu sa Nacionalnom strategijom za borbu protiv HIV/AIDS-a 2015-2020, je poslije isteka roka datog Javnim pozivom izvršila otvaranje i pregled dostavljene dokumentacije.

Programi koji su imali komplentnu dokumentaciju direktno su upućeni na dalji postupak:

- **NVO “CAZAS”** – „Prevencija HIV-a među ključnom populacijom osoba koje koriste drogu injektiranjem – podrška radu drop in centara sa terenskim radom u Crnoj Gori“

- **NVO “Juventas”** – (Prevencija HIV/AIDS-a među ključnom populacijom muškaraca koji imaju seks sa muškarcima (MSM); “Prevencija HIV/AIDS-a među ključnom populacijom seksualnih radnika/ka (SR); “Prevencija HIV/AIDS-a među ključnom populacijom osoba koje koriste drogu injektiranjem – podrška radu drop in centra sa terenskim radom u Crnoj Gori“

- **NVO „LINK“** - “Prevencija HIV/AIDS-a među zatvorenicima”
- **NVO „Zaštita“** - „Prevencija HIV/AIDS-a među pomorcima“
- **NVO “Crnogorska fondacija za HIV”** - “Podrška i unapređenje tretmana osoba koje žive sa HIV-om“

Nepotpunu dokumentaciju su imale sljedeće organizacije:

- 1. „Razvojni centar“, Bijelo Polje (Prioritetna oblast br. 5)**
- 2. „Đakomo Adriatic“ Bijelo Polje (Prioritetna oblast br. 6)**
- 3. „Centar kreativnih vještina“ Berane (Prioritetna oblast br. 4)**
- 4. „Đakomo Adriatic“ Bijelo Polje (Prioritetna oblast br. 5)**
- 5. „Sistem“ Podgorica (Prioritetna oblast br. 1)**
- 6. „Grupa za razvoj i unapređenje sporta“ Podgorica (Prioritetna oblast br. 2).**

Ove nevladine organizacije su obaviještene tako što je na sajtu Ministarstva zdravlja objavljena Lista nevladinih organizacija koje nijesu dostavile urednu i potpunu prijavu, odnosno dokumentaciju, uz ukazivanje na utvrđene nedostatke, koji se odnose na prijavu i pozvala nevladine organizacije sa pomenute liste da otklone utvrđene nedostatke u roku od pet dana od dana objavljivanje liste, jer će u suprotnom prijave biti odbačene.

Od šest nevladinih organizacija koje su imale nepotpune prijave, Komisija Ministarstva zdravlja je pregledala naknadno dostavljenu dopunu dokumentacije i utvrdila da su **NVO Razvojni centar**, **NVO Đakomo Adriatic**, **NVO Centar kreativnih vještina** i **NVO Sistem**, dostavile validnu traženu dokumentaciju i njihove prijave projekta su prihvaćene i upućene na dalji postupak.

Na osnovu kriterijuma i mjerila Javnog konkursa, jedna nevladina organizacija, NVO Grupa za razvoj i unapređenje sporta – “GRUS” nije dostavila validnu i traženu dopunu dokumentacije, koju je bila dužna dostaviti, u skladu sa kriterijumima i mjerilima Javnog konkursa, pa ovaj projekat/program nije stekao uslove da se uputi na dalji postupak.

Komisija je utvrdila da 12 prijava nevladinih organizacija, ispunjava uslove da mogu biti bodovane, pa ih je dostavila na ocjenjivanje nezavisnim procjenjivačima koji su izvršili bodovanje prema utvrđenim kriterijumima.

2. Procjena prijava koje su po mišljenju nezavisnih procjenjivača zadovoljile propisane uslove Konkursa:

- Shodno izvršenom bodovanju od strane nezavisnih procjenjivača, Komisija je utvrdila Rang listu projekata, na način što se konačan broj bodova za svaki projekat utvrđuje tako što se zbir ukupnog broja bodova dva nezavisna procjenjivača dijeli na dva.

- Nakon što su procjenitelji dostavili bodovnu listu, Komisija je prilikom donošenja ove odluke vodila računa o visini potrebnih sredstava za finansiranje svakog pojedinačnog projekta, odnosno programa u odnosu na ukupan iznos sredstava opredijeljenih za raspodjelu novčanih sredstava, kroz program “Održavanje niske prevalence HIV-a u Crnoj Gori” ko-

finansiran od strane Ministarstva zdravlja i GFATM, kao i broju bodova koji je utvrđen za svaki projekat posebno.

- Komisija je nakon toga uputila svu dokumentaciju na uvid i mišljenje GFATM i nezavisnoj revizorskoj instituciji KPMG iz Bugarske angažovanoj od strane GFATM da vrši nadzor nad sprovodenjem Programa, u skladu sa potpisanim Sporazumom i njegovim odredbama koje se tiču prava i obaveza strana potpisnica. Nakon uvida u dokumentaciju, GFATM je obavijestio Komisiju da preporučuje davanje prioriteta finansiranju onih projekata/programa koji su najbolje rangirani u skladu sa ocjenama nezavisnih procjenjivača. Takođe, GFATM je saopštio stav da organizacije koje su u prošlom Javnom pozivu dobiti grant i realizovale aktivnosti, a koje nijesu imale zadovoljavajuće rezultate u prošlogodišnjem izvještajnom periodu (prva godina Granta/programa), ne mogu biti finansirane sredstvima GFATM. Alternativno, ostavlja se mogućnost da takve organizacije mogu biti podržane, ali je preporuka da se to uradi samo ako postoje sredstva Ministarstva zdravlja koja su neraspodijeljena, što u ovogodišnjem Javnom pozivu nije slučaj, a posebno što je Programom i Sporazumom jasno definisana obaveza svih implementatora za dostizanje jasnih i striktnih ciljeva odnosno obuhvata korisnika (pripadnika/ca ključnih populacija). U tom smislu, Komisija je našla da su se stekli uslovi za donošenje odluke kojom će se raspodjeliti raspoloživa sredstva nevladinim organizacijama koje su ispinile propisane uslove.

U skladu sa Uputstvom za procjenu prijava i donošenjem odluka o dodjeli sredstava, Komisija Ministarstva zdravlja je izvršila procjenu kvaliteta i rangiranje odabralih projekata i utvrdila sljedeće:

R.BR:	NEVLADINA ORGANIZACIJA	PROJEKAT	BROJ BODOVA – procjenitelj	BROJ BODOVA – procjenitelj	PROSJEK	TRAŽENI IZNOS
			1	2		
1.	CAZAS	Prevencija HIV-a među ključnom populacijom osoba koje koriste droge injektiranjem – podrška radu drop in centara sa terenskim radom u Crnoj Gori	90	93	91,5	117.080,00

2.	Juventas	Doprinos prevenciji HIV/AIDS-a među ključnom populacijom muškaraca koji imaju seks sa muškarcima (MSM)	91	89	90	80.799,00	
3.	Juventas	Podrška servisima prevencija HIV-a i AIDS-a među seksualnim radnicama u Crnoj Gori (SR)	90	84	87	40.315,00	
4.	Juventas	Podrška servisima prevencija HIV-a i AIDS-a među ključnom populacijom osoba koje koriste drogu injektiranjem – podrška radu drop in centra sa terenskim radom u Crnoj Gori	88	83	85,5	35.000,04	
5.	NVO LINK	Prevencija HIV/AIDS-a među zatvorenicima	76	84	80	12.660,00	
6.	NVO Zaštita	Prevencija HIV/AIDS-a među pomorcima	73	73	73	5.000,00	

7.	Crnogorska fondacija za HIV	Podrška i unapređenje tretmana osoba koje žive sa HIV-om	64	68	66		13.850,00

Shodno tome, a polazeći od raspoloživih sredstava, Komisija je raspodjelu izvršila na način što je nevladnim organizacijama sa utvrđene rang liste dodjeljivala sredstva do visine raspoloživih sredstava, što znači da su sredstva dodjeljena za sedam projekata nevladinih organizacija u iznosu od **295.376,00** eura, i to:

1. **NVO “CAZAS”** za realizaciju projekta “Prevencija HIV-a među ključnom populacijom osoba koje koriste drogu injektiranjem – podrška radu drop in centara sa terenskim radom u Crnoj Gori“, dodjeljuje se iznos od 111.712,00 eura.
2. **NVO “Juventas”** za realizaciju projekta “Prevencija HIV/AIDS-a među ključnom populacijom muškaraca koji imaju seks sa muškarcima (MSM), dodjeljuje se iznos od 80.799,00 eura.
3. **NVO “Juventas”** za realizaciju projekta “Prevencija HIV/AIDS-a među ključnom populacijom seksualnih radnika/ka (SR), dodjeljuje se iznos od 40.315,00 eura.
4. **NVO “Juventas”** za realizaciju projekta “Prevencija HIV/AIDS-a među ključnom populacijom osoba koje koriste drogu injektiranjem – podrška radu drop in centra sa terenskim radom u Crnoj Gori“, dodjeljuje se iznos od 31.000,00 eura.
5. **NVO „LINK“** za realizaciju projekta “Prevencija HIV/AIDS-a među zatvorenicima”, dodjeljuje se iznos od 12.660,00 eura.
6. **NVO „Zaštita“** za realizaciju projekta „Prevencija HIV/AIDS-a među pomorcima“, dodjeljuje se iznos od 5.000,00 eura.
7. **NVO “Crnogorska fondacija za HIV”** za realizaciju projekta “Podrška i unapređenje tretmana osoba koje žive sa HIV-om“, dodjeljuje se iznos od 13.889,00 eura.

- Projekti koji po mišljenju procjenjivača nijesu zadovoljni kvalitetom, odnosno koji su dobili manje od 50 bodova su:

Projekti za prevenciju HIV/AIDS-a						
Redni broj	NVO	Opis projekta	Budžet	Ugovoren	Isplaćen	Preostao budžet
1	NVO Razvojni centar	Prevencija HIV/AIDS-a među zatvorenicima	49	49	49	9.583,00
2	Đakomo Adriatic	Prevencija HIV-a među pomorcima	49	49	49	5.110,00
3	Centar kreativnih vještina	Unaprjeđenje tretmana osoba koje žive sa HIV-om (PLHIV)	46	48	47	13.450,00
4	Đakomo Adriatic	Prevencija HIV/AIDS-a među zatvorenicima	46	41	43,5	13.010,00
5	NVO Sistem	Prevencija HIV/AIDS-a među ključnom populacijom muškaraca koji imaju seks sa muškarcima (MSM)	40	37	38,5	21.734,00

Projekti koji nijesu bili dovoljno kvalitetni po ocjeni nezavisnih procjenjivača su: **NVO Razvojni centar** "Prevencija HIV/AIDS-a među zatvorenicima"; **Đakomo Adriatic** - Prevencija HIV-a među pomorcima; **Centar kreativnih vještina** „Unaprjeđenje tretmana osoba koje žive sa HIV-om (PLHIV)“; **Đakomo Adriatic** „Prevencija HIV/AIDS-a među zatvorenicima“; **NVO Sistem** „Prevencija HIV/AIDS-a među ključnom populacijom muškaraca koji imaju seks sa muškarcima (MSM)“.

1. NVO "Razvojni centar - "Prevencija HIV/AIDS-a među zatvorenicima"

Po mišljenju nezavisnih procjenjivača: Povezanost projekta sa prioritetnom oblašću kao i usklađenost je zadovoljena. Pominje se samo Nacionalna Strategija za borbu protiv HIV/AIDS-a 2015-2020 Vlade Crne Gore, bez ikakvog obrazloženja. Navedena su dva strateška dokumenta, međutim nedostaje objašnjenje o povezanosti projekta i ovih dokumenata, kao i značaj drugih strateških dokumenata od značaja.

Potrebna je bolja elaboracija i poznavanje strateških dokumenata i drugih zakonskih i podzakonskih akata. Potrebe za realizacijom nijesu dovoljno jasno prikazane, nedostaju konkretni objektivni podaci koji govore o veličini i značaju problema.

Potreba za realizacijom projekta određena ali uopšteno bez statistički značajnih pokazatelja i opravdanosti. Ciljna grupa je definisana ali nije jasno obrazložen značaj u odnosu na projekat; Problemi ciljne grupe nisu jasno obrazloženi i samim tim je upitna relevantnost; Projekat predviđa realizaciju na nivou opštine Bijelo Polje; Nije navedeno - Doprinos projekta, odnosno programa regionalnom razvoju kroz korišćenje turističkih kapaciteta na sjeveru i u nerazvijenim opštinama (organizovanje obuka, seminara, radionica, okruglih stolova). Navodi se samo da Opština Bijelo Polje prema indeksu razvijenosti jedinica lokalne samouprave spade među nerazvijene opštine; U prijedlogu se ne navodi korišćenje turističkih kapaciteta na sjeveru i u nerazvijenim opštinama. Opšti cilj jasan, ali bez jasnih specifičnih ciljeva. Specifični ciljevi su široko postavljeni. Aktivnosti su razrađene, ali je upitno koliko vode ka ostvarivanju ciljeva; Plan praćenja i procjene urađen, ali indikatori nijesu kvantifikovani, iako su kroz projektne aktivnosti donekle navedeni; U određenim aktivnostima budžet je nerealan i nije proporcionalan u odnosu na korisnike. Npr. stavka 1.2.6. Honorar za predavače stoji 150,00 eura dva predavača dva dana - 600,00 eura, a u obrazloženju iste budžetske stavke stoji: da je iznos po predavaču 100,00 eura, dva predavača dva dana što je ukupno 400,00 eura; Nije jasna uloga i plan održivosti kako organizacije tako i aktivnosti; Prethodne aktivnosti su u određenoj mjeri povezane sa predloženim projektom, jer se organizacija bavi različitim aktivnostima i poljima djelovanja. Iz onoga što je vidljivo je da su radili na programima prevencije narkomanije i promocije zdravih stilova života. Nema relevantnih projekata iz ove oblasti ili nije navedeno za prošlu godinu. Naveden je samo projekat/program Aktivni roditelji iz 2018. godine; Broj lica dovoljan za realizaciju ali nema detaljnog obrazloženja o referencama osoblja; Godišnji iznos prihoda veći je od traženog iznosa, a podnositelj prijave ima dva izvora finansiranja; Prema onome što se navodi, partner (Bjelopoljski demokratski centar) je realizovao jedan projekat u radu sa zatvorenicima "Resocijalizacija zavisnika počinioца krivičnih djela-Pravi put" u 2018. godini;

Završni komentar nezavisnih procjenjivača:

Po ukupnom broju poena projekat ne zadovoljava uslov za finansiranje (niti po osnovu kriterijuma "doprinos ostavrihanju javnog interesa" niti po ukupnom broju poena).

Organizacija se ne bavi primarno prevencijom HIV-a i nema dovoljno iskustva u ovoj oblasti. Prema onome što je navedeno u projektu, partner bi imao konsultativnu ulogu tokom trajanja projekta od 6 mjeseci, ali nije jasno navedeno u kojim aktivnostima konkretno. Projektne ideje su dobre i zamišljene i opisane korektno, ali imajući u vidu da se radi o osjetljivoj populaciji zatvorenika, potrebno je da implementator ima reference i rezultate u radu da bi se usudio implementirati projekte/programe u direktnom radu sa korisnicima. Budžet je potrebno bolje i preciznije uraditi, bez odstupanja u budžetskim stavkama i u obrazloženju budžeta (primjer budžetska Stavka 1.2.6.).

Takođe, za osoblje koje se planira na projektu nije dovoljno obrazložena njihova relevantnost i iskustvo u sličnim aktivnostima.

Preporuka je da manje organizacije implementiraju projekte u partnerstvu sa organizacijama koje imaju iza sebe iskustva u radu kada su ključne i osjetljive populacije u pitanju.

U skladu sa navedenim, podnešeni projekat NVO "Razvojni centar" Prevencija HIV/AIDS-a među zatvorenicima se, prema ocjeni nezavisnih procjenjivača, smatra nedovoljnog kvaliteta

da bi zavrijedio finansijsku podršku, i na osnovu konačnog broja bodova (manje od 50%) ne može biti finansiran.

2. **Đakomo Adriatic – “Prevencija HIV-a među pomorcima”;**

Po mišljenju nezavisnih procjenjivača: Projekat je uskladen sa strateškim dokumentima iz javnog konkursa, ali nedostaje mnogo bolja elaboracija ove povezanosti; Dato je objašnjenje na koji način je projekat povezan sa nekim od strateških dokumenata, međutim neki od dokumenata su zastarjeli te ih je potrebno ažurirati (npr. Milenijumski ciljevi razvoja); Obrazloženje potrebe za projektom nedovoljno opisano, u velikoj mjeri uopšteno. Planirane aktivnosti ne mogu značajno doprinijeti i samim tim je upitna i potreba za realizacijom projekta; Projekat ima definisan središnji problem, koji je povezan sa samim ciljem konkursa, ali su nedovoljno jasni odnosi uzrok-posljedica, nedostaje logički slijed podataka koji to potvrđuju; Navedene ciljne grupe i korisnici su opisani vrlo uopšteno bez posebnog osvrta na njihove potrebe na koje projekat direktno utiče; Problemi ciljne grupe su važni i treba im mnogo ozbiljnije pristupiti. Nije uvjerljivo da će se doprinijeti rješavanju problema ciljne grupe; Projekat predviđa realizaciju u 4 opštine i to Budva, Kotor, Bar i Tivat. Nije opisan doprinos programa u ostarivanju javnog interesa na sjeveru i u nerazvijenim opštinama; Nije jasno navedeno na koji način će biti kapaciteti iskorišteni. Navodi se obilaskom turističkih kapaciteta gradova, a kao turistički cilj projekta navodi se kvalitet i afirmacija i promocija Brenda “Montenegro Wild Beauty”; U prijedlogu se navodi korišćenje turističkih kapaciteta u opštinama Budva, Bar, Kotor i Tivat bez doprinosa programa regionalnog razvoja kroz korišćenje turističkih kapaciteta na sjeveru i u nerazvijenim opštinama.

U prijedlogu se navodi korišćenje turističkih kapaciteta u opštinama Budva, Bar, Kotor i Tivat bez doprinosa programa regionalnog razvoja kroz korišćenje turističkih kapaciteta na sjeveru i u nerazvijenim opštinama. Plan za praćenje i procjenu naveden ali ne vidi se metodologija po kojoj će se vršiti procjena. Navodi se: Što je veći broj učesnika garantuje i veću uspješnost projekta, što nije mjerilo uspješnosti procjene. Budžetske stavke nijesu u potpunosti uskladene sa planiranim aktivnostima i nedovoljno jasno su obrazložene sve budžetske stavke. Navedeni su neki elementi finansijske i institucionalne održivosti, ali upitna je njihova sprovodivost, nema dodatih vrijednosti. Nije jasno na koji način je planirana održivost projekta, koja je uloga organizacije u tom procesu.

Organizacija nije specijalizovana za rad u ovoj oblasti, projekat se djelimično može povezati sa prethodnim aktivnostima. Organizacija ima 2 godine radnog iskustva na relevantnim projektima, aktivnostima i programima u području u kojem predlaže projekat. Realizovali su nekoliko projekata od kojih se samo neke aktivnosti mogu dovesti u vezu sa oblasti iz javnog konkursa. Organizacije zajedno, kao podnosioci prijave i partneri, nijesu sprovele niti jedan projekat u prošloj kalendarskoj godini (2019.) u području u kojem predlaže projekat. Broj lica dovoljan za realizaciju projekta, ali nijesu prikazane reference osoblja koje će biti angažovano direktno u radu. Navedeno za kordinatoricu, samo su navedena imena, ali to je nedovoljno. Nedovoljno je objašnjena uloga i broj članova projektog tima u sprovođenju projektnih aktivnosti. Godišnji iznos prihoda veći je od traženog iznosa, a podnositelj prijave ima tri različitih izvora finansiranja. Partnerska organizacija nije relevantna za projekat, ali ni njena uloga nije jasno opisana. Partnerstvo je planirano u okviru projekta, međutim, partnerska organizacija osim jednog sprovedenog projekta u oblasti od interesa nema drugih kvalifikacija i iskustava. Navedeno da su informacije dostupne na Web sajtu Poreske uprave.

Završni komentari nezavisnih procjenjivača:

Na osnovu ukupnog broja poena projekat ne zadovoljava uslov za finansiranje (niti po osnovu kriterijuma "doprinos ostvarivanju javnog interesa" niti po ukupnom broju poena).

Nedostaci koji se uočavaju su da doprinos projekta nije vidljiv, takođe indikatori nijesu dobro postavljeni, plan praćenja i procjene potrebno bolje razraditi. Takođe, budžet nije proporcionalan aktivnostima projekta. Sam naziv projekta je Prevencija HIV/AIDS-a među pomorcima, a iz razrade projekta najmanje su aktivnosti usmjerene na njih. Iz navedenog i priložene dokumentacije organizacija je sa sjedištem u Bijelom Polju, koliko je realno da svojim kapacitetima može odgovoriti na potrebe realizacije projekta u trajanju od 6 mjeseci u Kotoru, Budvi, Baru i Tivtu, koliko je to rizik za projekat, s obzirom i na geografsku udaljenost. Značajni nedostaci ovog projekta su u domenu jasnog predstavljanja potreba ciljne populacije, kao i odgovora na njih, kao i nedovoljno razrađenih projektnih aktivnosti. Preporuka je da se organizacija priljuči ili aplicira kao partner drugoj organizaciji koja ima više iskustva i kompetencija u domenu u kome se predlaže projekat.

U skladu sa navedenim, podnešeni projekat **Đakomo Adriatic** – "Prevencija HIV-a među pomorcima" se prema ocjeni nezavisnih procjenjivača, smatra nedovoljnog kvaliteta da bi zavrijedio finansijsku podršku, i na osnovu konačnog broja bodova (manje od 50%) ne može biti finansiran.

3. Centar kreativnih vještina - Unaprjeđenje tretmana osoba koje žive sa HIV-om (PLHIV)

Po mišljenju nezavisnih procjenjivača: Projekat je povezan sa dokumentima javnog konkursa, kao i strateškim dokumentima iz prioritetne oblasti, ali je potrebna bolja elaboracija i povezanost sa projektom, a ne samo kopirati tekst dokumenta; Obrazloženje potrebe za projektom nedovoljno opisano, u velikoj mjeri uopšteno. Nedostaju objektivni kvantitativni podaci koje se odnose na teritorije opština gde je predviđena realizacija projekta, kao i objašnjenje zbog čega je važno tamo sprovesti projektne aktivnosti; Ciljne grupe i krajnje korisnike je trebalo mnogo detaljnije razraditi (navедено je 20 klijenata i 30 kontakata sa osobama koje su zaražene HIV-om); Definisane su ciljne grupe i korisnici, ali ne i način na koji će se dospjeti do njih i kako će biti uključene u projektne aktivnosti; Problemi ciljne grupe nijesu detaljno objašnjeni. Doprinos projekta je prikazan vrlo uopšteno i nedostaju specifičnije odrednice koje se odnose na ciljnu populaciju; Projekat je predviđen da se realizuje na teritoriji nerazvijenih opština i to: Berane, Andrijevica, Petnjica, Bijelo Polje, Rožaje, Plav i Gusinje. Nije opisan doprinos u ostvarivanju javnog interesa u ovim područjima; Opisane su aktivnosti koje doprinose razvoju turističkih kapaciteta u opštinama od značaja. Projektom nije predviđeno da se potroši više od 30% sredstava za korišćenje turističkih kapaciteta na sjeveru i u nerazvijenim opštinama.

Ciljevi projekta su uopšteni i samim tim su i aktivnosti nedovoljno razrađene, nerealno je planirano mnogo aktivnosti za 8 mjeseci implementacije (u planu je navedena pripremna faza, pa zatim osmišljavanje projektnih zadataka, itd.); Plan za praćenje i procjenu je uopšten, trebalo bi ga opisati u kontekstu projektnih aktivnosti; Budžet je nerealan i nesrazmjeran je odnos troškova u odnosu na korisnike; Navedeni aspekti institucionalne, finansijske i strateške održivosti su uopšteni, potrebno je da budu konkretnizovani, a napisani du na bazi pretpostavke.

Organizacija nije usmjerena na jednu oblast već različit dijapazon djelovanja, pa je nejasno čime se primarno bave. Postoji povezanost sa nekim od projekata, ali NVO ima skromno iskustvo na relevantnim projektima, aktivnostima i programima u području u kojem predlažu projekt; Realizovana su 3 projekta u prethodnoj kalendarskoj godini u oblasti iz javnog konkursa; Broj lica i kompetencije osoba za realizaciju projekta su upitne. Na primjer, istraživanje potreba osoba sa HIV-om nije zadatak koji može da obavi osoba bez iskustva ili volonter. To predstavlja opsežno istraživanje, gdje su istraživačke kompetencije od izuzetnog značaja; Godišnji iznos prihoda isti ili veći od traženog iznosa, a podnositelj prijave ima tri ili više različitih izvora finansiranja; Za partnera na ovom projektu (NVO Glasnici nade), potrebno je preciznije objasniti ulogu partnera; Uloga partnerske organizacije je tehnička i logistička podrška te je njena uloga upitna u ovom projektu; Organizacija objavljuje godišnji finansijski izvještaj koji je dostupan na internetu.

Završni komentari nezavisnih procjenjivača:

Na osnovu ukupne ocjene, projekt ne zadovoljava da bude finansiran (niti po osnovu kriterijuma "doprinos ostvarivanju javnog interesa" niti po ukupnom broju poena). Takođe, organizacija se primarno ne bavi HIV-om i zdravstvenom oblasti, što je od važnosti za projekte i rad sa korisnicima, imajući u vidu zdravstvene rizike.

Budžet nema programsku opravdanost, s obzirom da je predviđeno 20 klijenata i 30 kontakata sa osobama koje su zaražene HIV-om.

Planirano je mnogo aktivnosti uključujući i pripremnu fazu, što ostavlja utisak da je za 8 mjeseci koliko je predviđeno projektom nerealno da se realizuju sve planirane aktivnosti, uzimajući u obzir kvalitet implementacije. Takođe, ne vidi se relevantnost partnerske organizacije.

Ono što je takođe primijećeno je da su ciljevi organizacije u odnosu na Statut identični kao i kod organizacije Đakomo Adriatic.

Po procjeni nezavisnih procjenjivača, organizacija treba da aplicira u partnerstvu sa organizacijama koje se primarno bave u radu sa ključnim populacijama koje su pod povećanim rizikom od HIV/AIDS-a.

Preporuka je da se organizacija priključi ili aplicira kao partner drugoj organizaciji koja ima više iskustva i kompetencija u domenu u kome se predlaže projekt.

U skladu sa navedenim, podnešeni projekt **Centar kreativnih vještina – „Unaprjeđenje tretmana osoba koje žive sa HIV-om“** (PLHIV) se, prema ocjeni nezavisnih procjenjivača, smatra nedovoljnog kvaliteta da bi zavrijedio finansijsku podršku, i na osnovu konačnog broja bodova (manje od 50%) i ne može biti finansiran.

4. Đakomo Adriatic – „Preduzimanje akcije u borbi protiv HIV/AIDS-a među zatvorenicima“

Po mišljenju nezavisnih procjenjivača: Projekat je usklađen sa strateškim dokumentima iz javnog konkursa, ali nedostaje mnogo bolja elaboracija ove povezanosti, kao i detaljniji opis; Iako je navedeno nekoliko strateških dokumenata iz javnog konkursa, povezanost projekta sa prioritetnim oblastima nije dovoljno jasno definisana; Obrazloženje potrebe za projektom nedovoljno je opisano, u velikoj mjeri uopšteno. Planirane aktivnosti ne mogu značajno doprinijeti i samim tim je upitna i potreba za realizacijom projekta. U samom opisu projekta je vrlo konfuzno napisano, nedefinisano, što odaje utisak o nedovoljnem poznavanju materije;

Navedene ciljne grupe i korisnici nijesu jasno definisane, nekoherentne su i nijesu u skladu sa sa nazivom projekta (npr. u obrazloženju je navedeno da je ključna populacija - zatvorenici, kasnije se navodi da su zatvorenici krajnji korisnici); Problemi ciljne grupe su važni i treba im mnogo ozbiljnije pristupiti. Nije uvjerljivo da će se doprinijeti rješavanju problema ciljne grupe, aktivnosti su više fokusirane na organizovanje druženja, izleta, itd. Projekat predviđa realizaciju u 5 opština i to Budva, Kotor, Bar, Tivat i Bijelo Polje. Nije opisan doprinos programa u ostvarivanju javnog interesa na sjeveru i u nerazvijenim opštinama. U prijavi se navodi korišćenje turističkih kapaciteta u opštini Bijelo Polje, međutim ovaj dio je dosta nejasan i treba ga dodatno razraditi.

Ciljevi su nedovoljno definisani, nedostaju elementi specifičnosti, vremenskog okvira, indikatori kojima će se mjeriti ostvarivanje ciljeva. Aktivnosti su navedene, ali nedovoljno razradene; Plan za praćenje i procjenu naveden ali ne vidi se metodologija po kojoj će se vršiti procjena, nedostaju aspekti o podnošenju izveštaja. Nije dovoljno navesti da su "povratni komentari" način praćenja; Budžetske stavke nerealne u odnosu na realne cijene i troškove. Obzirom da projekat traje 6 mjeseci, planirano je mnogo različitih aktivnosti; Nije jasno na koji način je planirana održivost projekta, koja je uloga organizacije u tom procesu. Uopšteno je napisano, ali nije uvjerljivo; Navedeni su neki elementi finansijske i institucionalne održivosti, ali upitna je njihova sprovodivost, nema dodatih vrijednosti.

Organizacija nije specijalizovana za rad u ovoj oblasti, projekat se djelimično može povezati sa prethodnim aktivnostima; Realizovali su nekoliko projekata od kojih se samo neke aktivnosti mogu dovesti u vezu sa oblasti iz javnog konkursa, ali ne i sa ciljnom populacijom (zatvorenici); Organizacije zajedno, kao podnosioci prijave i partneri, nijesu sprovele niti jedan projekat u prošloj kalendarskoj godini (2019.) u području u kojem predlažu projekat; Broj lica dovoljan za realizaciju projekta, ali ne vidim dodatne reference osoblja koje će biti angažovano direktno u radu; Godišnji iznos prihoda veći je od traženog iznosa, a podnositelj prijave ima tri različitih izvora finansiranja; Partnerstvo je planirano u okviru projekta, međutim partnerska organizacija osim jednog sprovedenog projekta u oblasti od interesa nema drugih kvalifikacija i iskustava; Partnerska organizacija nije dovoljno relevantna za projekat, u smislu rada i edukacije zatvorenika (Primorski trag); Navedeno da su informacije dostupne na Web sajtu Poreske uprave.

Završni komentari nezavisnih procjenjivača:

Po ukupnom broju poena projekat ne zadovoljava uslov za finansiranje (ni po broju bodova prema kriterijuma "doprinos ostvarivanju javnog interesa" niti po ukupnom broju poena).

Nedostaci koje uočavam su da doprinos projekta nije vidljiv, takođe indikatori nijesu dobro postavljeni, plan praćenja i procjene potrebno je bolje razraditi. Takođe, budžet nije proporcionalan aktivnostima projekta. Ono što je takođe bitno da su aktivnosti široko postavljene i nije jasno šta je primarno, da li su ciljna grupa zatvorenici ili opšta populacija. Takođe, obzirom da se radi o osjetljivim kategorijama, organizacija mora biti specijalizovana, odnosno imati dugogodišnje iskustvo u radu. Iz projektnog prijedloga je vidljivo da niti podnositelj niti partner imaju iskustva u radu sa populacijom zatvorenika. Ono što je takođe primjećeno je da su ciljevi organizacije u odnosu na Statut identični kao i kod organizacije Centar kreativnih vještina.

Projekat je preambiciozno zamišljen za trajanje od 6 mjeseci, naročito za organizaciju koja nema toliko iskustva.

Takođe, indikatori nijesu dobro kvantifikovani, već se navodi da se organizacija bavi prevencijom HIV-a od različitih skupina i da su оформili "solidnu bazu podataka".

Projektne ideje su dobre, ali je potrebno da se realizuju u saradnji sa partnerima koji imaju iskustvo i reference u radu sa populacijama koje su osjetljive, kao što su zatvorenici.

Nedostaci su brojni, prije svega u domenu povezanosti sa strateškim dokumentima, definisanju potreba i odgovora na njih, ciljeva i ciljne populacije, kao i nedovoljno razrađenih projektnih aktivnosti i budžeta.

U skladu sa navedenim, podnešeni projekat **Đakomo Adriatic** – „Preduzimanje akcije u borbi protiv HIV/AIDS-a među zatvorenicima“ se, prema ocjeni nezavisnih procjenjivača, smatra nedovoljnog kvaliteta da bi zavrijedio finansijsku podršku, i na osnovu konačnog broja bodova (manje od 50%) ne može biti finansiran.

5. NVO Sistem – „Prevencija HIV/AIDS-a među ključnom populacijom muškaraca koji imaju seks sa muškarcima“ (MSM) - „Podrška prevenciji, jer na istoj smo frekvenciji“

Po mišljenju nezavisnih procjenjivača: Projekat je u skladu sa prioritetnim oblastima od javnog interesa i strateškim dokumentima, ali nedostaje objašnjenje – elaboracija povezanosti projekta sa strateškim okvirom; Obrazloženje potrebe za projektom nedovoljno opisano, u velikoj mjeri uopšteno. Planirane aktivnosti ne mogu značajno doprinijeti i samim tim je upitna i potreba za realizacijom projekta; Projekat ima jasno definisane ciljne grupe i krajnje korisnike, a broj pripadnika koji se planira uključiti jasno je definisan, kao i način odabira istih, i realan je u datom vremenu; Problemi ciljne grupe su važni i treba im mnogo ozbiljnije pristupiti. Nije uvjerljivo da će se doprinijeti rješavanju problema ciljne grupe, aktivnosti su više fokusirane na organizovanje druženja, izleta; Projekat se realizuje u Podgorici, Beranama i Bijelom Polju. Nije jasan doprinos u nerazvijenim opština, osim kroz organizovanje susreta i druženja sa osobama sličnog afiniteta; U projektnim aktivnostima nije jasno navedeno korišćenje turističkih kapaciteta na sjeveru i nerazvijenim opština osim tokom posjete (usluge osvježenja, ručka).

Opšti cilj je korektno definisan. Specifičnim ciljevima nedostaje vremenska odrednica kao i indikator merljivosti. Aktivnosti su nedovoljno razrađene što dovodi u pitanje ostvarivanje ciljeva; Plan za praćenje i procjenu naveden ali metodologija po kojoj će se vršiti procjena nije dobra; Pojedine evaluacione aktivnosti zahtijevaju opsežna istraživanja za koje je potreban kompetentan kadar a koji nije predviđen projektom; Budžetske stavke nerealne u odnosu na projektne aktivnosti. Značajan dio troškova usmjeren na izlete, putovanja, druženja; Nije jasno na koji način je planirana održivost projekta, koja je uloga organizacije u tom procesu; Vaninstitucionalna održivost je opisana, dok ostali oblici održivosti ostaju nejasni.

Organizacija nije specijalizovana za rad u ovoj oblasti, projekat se djelimično može povezati sa prethodnim aktivnostima; NVO ima godinu dana iskustva na relevantnim projektima, aktivnostima i programima u području u kojem predlaže projekat; Organizacije zajedno, kao podnosioci prijave i partneri, realizovali su dva projekta od kojih se samo neke aktivnosti mogu dovesti u vezu sa prioritetnim oblastima iz javnog konkursa; Planiran broj kadra za uspješnu realizaciju projektnih aktivnosti je nedovoljan upravo zbog praćenja i procjene projektom predviđenih aktivnosti; Organizacija je osnovana 2019. godine, imala prihode iz državnog budžeta i članarina i učestvovala u realizaciji 2 projekta. Nemoguće je procijeniti godišnje prihode i rashode; Partnerska organizacija nije relevantna za projekat, ali ni njena uloga nije jasno opisana. Organizacija partner „Cellula“ je osnovana 2018. godine i implementirali su projekat Mladi istraživači u Mediteranskom vrtu, pa nije opravdana njena

relevantnost; Naveden je web sajt organizacije, pretraga je dostupna, ali organizacija do sada nema objavljenih godišnjih finansijskih niti izvještaja o radu koji bi bili vidljivi na internetskim stranama ili društvenim mrežama.

Završni komentari nezavisnih procjenjivača:

Po ukupnom broju poena projekat ne zadovoljava uslov za finansiranje.

Nedostaci su da doprinos projekta nije vidljiv, takođe indikatori nijesu dobro postavljeni, dok je plan praćenja i procjene je potrebno bolje razraditi. Takođe, budžet nije proporcionalan aktivnostima projekta. Organizacija podnositac Projekta kao i partner su novoosnovani, i ne ostavljaju utisak za nepostojanje rizika za realizaciju projektnih aktivnosti.

U skladu sa navedenim, podnešeni projekat **NVO Sistem** – „Prevencija HIV/AIDS-a među ključnom populacijom muškaraca koji imaju seks sa muškarcima“ (MSM) – „Podrška prevenciji, jer na istoj smo frekvenciji“ se, prema ocjeni nezavisnih procjenjivača, smatra nedovoljnog kvaliteta da bi zavrijedio finansijsku podršku, i na osnovu konačnog broja bodova (manje od 50%), ne može biti finansiran.

NVO organizacije kojim su opredijeljena budžetska sredstva i sredstva Globalnog fonda u skladu sa ovom Odlukom, dužna su da odobrena sredstva namjenski koriste za realizaciju programa za koja su dobili sredstva, na način označen u dispozitivu ove odluke. NVO organizacije kojim su opredijeljena finansijska sredstva u skladu sa ovom Odlukom potpisće Ugovor sa Ministarstvom zdravlja, kojima će se bliže definisati prava ugovornih strana.

Shodno navedenom, odlučeno je kao u dispozitivu Odluke.

Pravna pouka: Protiv ove Odluke se može podnijeti tužba Upravnom sudu, u roku od 20 dana od dana dostavljanja.

